TÒA ÁN NHÂN DÂN **THÀNH PHỐ BUÔN MA THUỘT** **TỈNH ĐẮK LẮK**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 14/2025/QĐST-DS	*Buôn Ma Thuột, ngày 15 tháng 4 năm 2025*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN
THÀNH PHỐ BUÔN MA THUỘT, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Nguyễn Thanh Tùng.

Thư ký phiên họp: Bà Phan Hoàng Phương Loan.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột tham gia phiên họp: Ông Y Khang Êban - Kiểm sát viên.

Ngày 15/4/2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 01/2025/TLST-VDS ngày 08/01/2025, về việc *"Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự",* theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 10/2025/QĐST-VDS ngày 02/4/2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự*: Bà H' Lang Ayũn, sinh năm 1974.

Địa chỉ: Hẻm B đường S, buôn A, phường E, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk (vắng mặt, có đơn xin vắng mặt).

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

1. Anh Y Jôel A, sinh năm 2001.

2. Ông Y Lan M, sinh năm 1971.

3. Chị H Jeh A1, sinh năm 1993.

4. Chị H' Hồng Ayũn, sinh năm 1996.

5. Anh Y-H, sinh năm 2004.

Cùng địa chỉ: Hẻm B đường S, buôn A, phường E, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk (đều vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và bản tự khai, người yêu cầu là bà H' Lang Ayũn trình bày:

Bà H' Lang Ayũn và ông Y Lan M là vợ chồng, ông bà có 04 người con gồm: Chị H Jeh A1, sinh năm 1993; chị H' Hồng Ayũn, sinh năm 1996; anh Y Jôel A, sinh năm 2001 và anh Y-Hoen A2, sinh năm 2004. Sau khi được sinh ra, anh Y

Jôel A có sức khỏe bình thường, đến năm 2002 thì bắt đầu bị bệnh co giật và động kinh, gia đình đã đưa anh Y J Ayũn đi chữa trị ở nhiều bệnh viện nhưng bệnh tình không thuyên giảm mà ngày càng nặng hơn. Đến nay thì anh Y J Ayũn không tự chủ được hành vi của mình, mọi sinh hoạt hàng ngày của anh Y Jôel A như vệ sinh cơ thể, ăn uống phải có người hỗ trợ. Hàng tháng, anh Y Jôel A đều được nhận trợ cấp xã hội theo sổ lĩnh tiền trợ cấp xã hội của Phòng Lao động, Thương binh và Xã hội thành phố B.

Vì vậy, bà H' Lang Ayũn yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Y Jôel A bị mất năng lực hành vi dân sự theo quy định của pháp luật.

Quan điểm của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột:

Trên cơ sở tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự và Kết luận giám định pháp y tâm thần, có đủ căn cứ để xác định anh Y Jôel A bị mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi. Do đó, để đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp của anh Y Jôel A, căn cứ vào Điều 22 Bộ luật dân sự cần chấp nhận đơn yêu cầu của bà H' Lang Ayũn, tuyên bố anh Y Jôel A là người mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và quan điểm của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết: Việc dân sự "*Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*" thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Xét yêu cầu của đương sự, nhận thấy:

Từ năm 2002, anh Y Jôel A bắt đầu bị bệnh co giật và động kinh, gia đình đã đưa anh Y J Ayũn đi chữa trị ở nhiều bệnh viện nhưng bệnh không thuyên giảm mà ngày càng nặng hơn. Đến nay, anh Y Jôel A không có khả năng lao động, không có khả năng nhận thức, mọi sinh hoạt cá nhân phải có sự hỗ trợ của người khác; anh Y Jôel A hiện đang hưởng chế độ trợ cấp hàng tháng dành cho người khuyết tật nặng. Tại bản Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 50/KLGĐ ngày 24/3/2025, Trung tâm P kết luận đối với anh Y Jôel A:

"*1. Kết luận về y học: Hiện tại đương sự bị bệnh Động kinh; chậm phát triển tâm thần nặng (theo Bảng phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10-ICD10, có mã bệnh là G40, F72).*

2. Kết luận về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi".

Theo quy định tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự: "*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần*".

Do đó, việc bà H’ Lang Ayŭn yêu cầu tuyên bố anh Y J Ayŭn mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ nên được Tòa án chấp nhận.

[3] Về chi phí giám định pháp y tâm thần: Người yêu cầu bà H’ Lang Ayŭn phải chịu chi phí giám định pháp y tâm thần (bà H’ Lang Ayŭn đã nộp tại Trung tâm P và đã chi phí xong).

[4] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Người yêu cầu bà H’ Lang Ayŭn phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 370, Điều 371, Điều 372 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 22, Điều 49 Bộ luật dân sự; điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà H’ Lang Ayŭn.

Tuyên bố: Anh Y Jôel A (*sinh năm 2001, trú tại Hẻm B đường S, buôn A, phường E, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk*) là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Về chi phí giám định pháp y tâm thần: Người yêu cầu bà H’ Lang Ayŭn phải chịu chi phí trưng cầu giám định pháp y tâm thần (ghi nhận việc người yêu cầu đã nộp tại Trung tâm P và chi phí xong).

3. Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Người yêu cầu bà H’ Lang Ayŭn phải chịu 300.000 đồng lệ phí việc dân sự sơ thẩm, được khấu trừ vào số tiền 300.000 đồng tạm ứng lệ phí đã nộp theo Biên lai số 0000629 ngày 30/12/2024, tại Chi cục Thi hành án dân sự thành phố Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.

4. Viện kiểm sát nhân dân thành phố Buôn Ma Thuột có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

***Nơi nhận*:**
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND Tp BMT;
- Chi cục THADS Tp B;
- UBND phường E;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ vụ án.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(đã ký)

Nguyễn Thanh Tùng